

Volt olyan iskolaigazgató, aki külön buszt szervezett a Naphimnuszra a falu felnőtteinek és gyerekeinek. Ez a nagy rendezvény a kulturálisan ellátatlan területek lakosságát is megcélozta, olyan embereket, akik nem gyakorló koncertlátogatók. Mindez persze a saját túlélésünket is segíti.

■ *Az érdeklődés pedig olyan nagy volt a Naphimnusz iránt, hogy az előadás előtti főpróbát is sokan megballgatták...*

– Igen, a főpróba a bérletnek része volt, ami a diákságé, s évközben az Aba-Novák sorozat főpróbáit is megnézhetik. Számukra bónusz volt ez a megaprodukció. Azokat a felnőtteket is ide irányítottuk, akik az esti előadásra már nem fértek be, így kárpótlásul legalább a Carmina Buranát meghallgathatták. Körülbelül 600-700-an voltak. Ha nincs ez a lehetőség, nagyon sokan lettek volna csalódottak.

■ *Mi az oka annak, hogy a társművészeti ágak közül a néptáncra esett a választásuk?*

– Szolnokon a balett nem vonzaná annyira a közönséget, azt a műfajt ez a közönség túl messzinek érezné magától. Bár a Campus bérletben vannak a helyi Mozdulat Táncműhely balettszervezetével közös előadásaink, ezeket azonban szűkebb rétegek látogatják, elsősorban a közreműködők családja, is-

merősei. A néptáncot a nagyközönség egészen másként éli meg. Mi nem szakadhatunk el a közönségünktől, olyan művészeti ágakat kell integrálnunk, melyek sok ember érdeklődését felkeltik. Ezzel a koncerttel azokhoz az emberekhez is közel tudunk kerülni, akik nem rendszeres koncertlátogatók. Az ellátatlan területekről is be kell vonzanunk azt a közönséget, amely eddig esetleg nem jutott hozzá ezekhez a kulturális élményekhez, mert nem volt módja rá.

■ *Az Előadó-művészeti törvényben meghatározott létszám-elvárásoknak hogyan fognak tudni megfelelni?*

– Jelenleg már 33 álláshelynél tartunk, így a kamaraszimfonikusoknál meghatározott létszámhoz ez bőségesen elegendő. Szívem szerint persze 80 muzsikust szerződtetnék. Ignác Ervin ügyvezető igazgató számos támogatói erőt mozgósított. Elindultunk egy irányba, kérdés, hogy tudjuk-e folytatni vagy sem. Szerencsére a város is segít. Persze, aggódunk azért, hogy hogyan tudjuk mindezt fenntartani, de előre menekülünk. Viszont így csak a zenészek fele van státuszban. De tudjuk, most már mindenki látja, hogy a jövő a munkahelyeket fenntartó zenekaroké. A város vezetése szerint is szükség van a zenekarra, ezt a mostani, januári hangverseny is igazolja. Mi is mindent megteszünk Szolnokért, ha nyerünk pályázati

pénzt, akkor olyan iskolákban is fellépünk, amelyek ezt nem tudnák megfizetni.

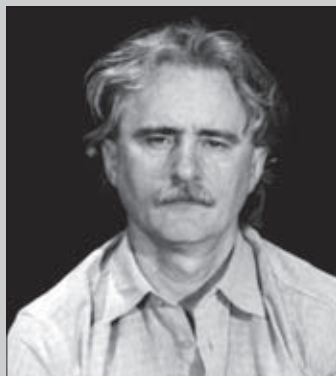
■ *Ezek szerint a nehézségek ellenére mindent megtesznek azért, hogy a zenekar működjön, megmaradjon.*

– Mi trabant-motorral húzzuk ezt a kamiont. Elmegyünk mindenhová, a környező kistérségekre is. De ettől függetlenül azt gondolom, nem biztos, hogy tőlünk ugyanazt kell elvárni, mint egy nagy együttestől. A szakmai munkánkban szeretnénk többet fordítani az alaptevékenységre, műhelymunkára, de nem tudunk, nem jut rá forrás... Ezért az értelmezés árnyalására lenne szükség, s nekünk kiemeltként nem ugyanazt kellene teljesítenünk, mint például egy nemzeti zenekarnak. A környékünk kulturálisan nagyon ellátatlan terület. A januári est bármely arénában bemutatható lenne, művészileg nagyon színvonalas, értékes produkció a szakma rangos képviselői szerint is, és nagyon komoly partnerek vettek részt benne. Hatásában, úgy vélem, nagy szerepe volt a roppant lelkes muzsikuskoknak, akik olyan odaadással, átéléssel és koncentráltan játszottak. A publikum olyan közösségi művészi élményt kapott, ami a tévé előtt nem átélhető. Az élőzene varázsában hiszünk, ezt kell folytatnunk, a környezetünkben élők és magunk miatt is.

R. Zs.

Néptánc szimfonikusokra hangszerelve

Mihályi Gábor a tánckonцерtról, a közönségépítésről

A Magyar Állami Népi Együttes művészeti vezetője, koreográfusa szereti a formabontó előadásokat, így született 2012-ben az első tánckoncert, ami sajátos átmenetet képez a koncert és a táncelőadás között, és ezzel is sikerült egy teljesen új közönségréteget megszólítani. Mihályi Gábor úgy véli a kommercializálódó, globalizálódó világban, a hétköznapi anyagi nehézségek, a sokféle vívő lehetőségek,

a könnyebben megszerezhető élmények szorításában érdemes közérthetőbb csomagolásba is burkolni a magas kultúrát – nem engedve azonban az értékekből –, hogy még több emberhez jusson el, és bízik abban, hogy a Szolnoki Szimfonikus Zenekarral folytatódik az együttműködésük.

■ *Hogyan kezdődött kapcsolatuk a Szolnoki Szimfonikusokkal?*

– Ez kicsit a múltamnak is köszönhető, hiszen Jászberényi, Jász-Nagykun-Szolnok megyei származású vagyok. Ezen túl a kilencvenes évek közepén a szolnoki Tisza Táncegyüttesnek lettem a művészeti vezetője, s a társulatot egy évtizeden keresztül irányítottam. Öt esztendővel ezelőtt megkerestek a szolnoki barátaim, szeretnék volna, hogy egy nagy koncertjüknek legyen néptáncos, népies jellege. Beszélgettünk az előadás tematikájáról, azzal kezdődött ez az izgalmas találkozás. Az első közös próbán derült ki, milyen nagy lehetőségek vannak a két együttes együttműködésében, s mindez öt év elteltével, a mostani produkcióban csúcspontot ért el. De az eltelt évek során is

rendszeresen születtek közös előadásaink, tavaly januárban mutattuk be az első megaprodukciót, a Vox Hungaricust, az első nagy tánckoncertet. Eddig még nem volt arra lehetőség, hogy egy új, közös – az alapoktól induló- előadást hívjunk életre, de azt gondolom, ez nem is olyan nagy baj. Ez a műfaj, amely átmenet a koncert és a táncelőadás között, lehetőséget ad arra, hogy miközben mindenki önállóan is megmutathatja magát, a végeredmény többé válik, mint csupán egy koncert, vagy egy táncest.

■ Azért akadt olyan rész is, amelynél a szimfonikus zenekar muzsikájára táncolt az együttes. Könnyen megtanulták, hogyan kell játszaniuk?

– Nem volt könnyű, annak ellenére sem, hogy Orff zenéje eléggé metrikus, maga a zeneszerző is tánczenének tartotta. Azért az ötéves tapasztalat sokat számított, és a karmester is tudja már, szabályos periódusokban kell gondolkoznia, tánc szempontjából a nagy, kitartott koronának is értelmezhetőnek kell lennie. Az első két-három koncert próbái viharosabbak, nehezebbek voltak, de a zenekar mostanra már megtanulta, hogyan kell táncot kíséreni. A Szolnoki Szimfonikusok nagy előnye, hogy roppant alkalmazkodóak. Tudják és akarnak is tánc alá muzsikálni, akkor is, ha nem is tánchoz készült műveket játszanak.

■ Ennek köszönhető, hogy tavaly nyáron meghívták a Szolnokiakat hatvan éves születésnapjára előadásukra, a Margitszigetre?

– Igen, s ezen az előadáson is akadtak önálló számok, de volt több közös koreográfia is, ami közül az egyik úgy vélem, tánc és zenetörténeti pillanatnak számított. Az 1953-ban, Maros Rudolf által komponált Ecséri lakodalmas a színpadi néptáncművészet történetének talán egyik legemblematikusabb alkotása, erre a műre a szolnoki együttes készített szimfonikus zenekari átíratot. Az eredmény revelációként hatott. Hiszen több mint nyolcvan fővel, szimfonikus színekkel egészen másképpen szólalt meg a mű, mint egy tizenhat fős népzenei együttes. Nagyon különleges este volt, mind a laikusok, mind a zeneértők számára szinte ősbemutatónak számított.

■ Mennyire élvezte az Állami Népi Együttes törzsközönsége a szimfonikus zenekari produkciót?

– Nagyon nagy volt a siker. A visszajelzésekből az derült ki, hogy ez a szimfonikus hangzás az eddigiektől eltérő szinte új olvasatát adta az előadásnak, ott, a Margitsziget monumentális terében. Ahogy úgy vélem, a szolnoki közönség is nagyon élvezte a néptáncos előadásokat, fogékony, nyitott erre a műfajra, hiszen a városban ennek nagy hagyományai vannak. Szolnokon akadnak néptáncgyűttesek, gyermekcsoportok, művészeti iskolák, így a publikum valóban értően fordul a néptánc felé. Talán ennek is köszönhető, hogy tavaly a Vox Hungaricus, idén pedig a Naphimnusz elementáris hatású volt. A táncos elemek segítik a befogadást.

■ Gondolkodtak azon, hogy máshol is előadják ezeket a rendhagyó tánckoncerteket?

– Természetesen próbáljuk többször színre vinni, de az ilyen nagy létszámú produkciók költségei még a fesztiválok számára is riasztóak lehetnek... Vannak érdeklődők, itthoniak, meglátjuk, hogyan folynak a tárgyalások. De ha a január 6-án jelen lévő, több mint 2000 ember úgy ment haza, hogy hosszú időszakra élményt kapott, akkor már megérte.

■ Mi lesz a következő közös produkció a szolnokiakkal?

– Valószínűleg csak jövő januárban, a következő évköszöntő tánckoncerten dolgozunk együtt, ugyanis a Magyar Állami Népi Együttes a vezetésemmel új bemutatóra készül. Április 28-án mutatjuk be a Művészetek Palotájában a Szarvasének című új produkciónkat. Szeptember 10-től december 17-ig pedig hosszú – közel 80 előadásból álló – vendégszereplésre indulunk az Egyesült Államokba.

■ Jövő januárban is folytatódik az eddigi módszer, hogy mindenki a saját helyén készül, és csak a koncert napján próbálnak együtt?

– Igen, már olyan jól működik a kapcsolatunk, hogy a kényszer szülte helyzet nem probléma. A Nemzeti Énekkarral ugyan ezen a módon most dolgoztunk először, de miattuk sem aggódtam, tudtam, kiválóak lesznek. Egy ilyen megaprodukciónál sok múlik a kisegítő, technikai személyzeten, s azt kell mondjam, a szolnoki és a saját stábom is remek, kiváló hangosítást, valamint látványos fényeket produkált.

■ Különleges hatású együtt a néptánc és a szimfonikus zene. Ön is úgy véli, mindennek nagy hasznát lehet venni a közönségnevelésben?

– Minden út fontos. Mi járatlan úton indultunk el a tánckoncertekkel és szerencsére nem zuhantunk szakadékba. Mindent meg kell próbálnunk. A kommercializálódó, globalizálódó világ, a hétköznapi anyagi nehézségei, a sokféle vivő lehetőségek, a könnyebben megszerezhető élmények között szükség van arra, hogy a magas kultúrát akár közérthetőbb, populárisabb csomagolásba is burkoljuk, miközben az értékekből egy fikarcnyit sem engedünk. Ha ugyanis nincs közönség, akkor nincs műalkotás. Egy szobor, ha magában áll a műteremben, és nem látja senki, akkor nem létezik. A táncok, a koreográfiák sem léteznek, ha nem mutatjuk be őket. Kell a publikum, azért hogy az a szándék, ami egy műalkotást létrehoz, értelmet nyerjen, és ehhez jó lehet minden értéket közvetítő út. Úgy vélem, e téren a Naphimnusz minimális engedményeket tett, miközben maximális eredményt ért el. A közönségnevelésben nagyon lényegesnek tartom azt is, ami a Vox Hungaricuson történt. Számomra annak a tánckoncertnek az volt a legkedvesebb része, amikor Bartóktól a Román népi táncok hangzotak fel, s ezt az eredeti, általa gyűjtött népzenei részekkel, valamint az ehhez a zenéhez kapcsolódó, autentikus néptáncokkal kombináltuk. A közönség számára így elképesztő új jelentést kapott a darab. Rájöttek, hogy miközben ez egy individuális „kortárs” alkotás, milyen mély hagyomány gyökerekkel rendelkezik, amihez mi, szerény eszközeinkkel, a táncsal is tettünk valamit...

R. Zs.